Массе а мехкий пролетарей, хьаькъегIа!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ЕРА, 10 июль, 1975 шу. ● № 82 (5153). ● *Мах 2 цен.*

Советски Союза Коммунистически парте Устава тIа аьнна дIа: парте чIен декларийла ва коммунизма материально-техникаьчеран базе хьаьрга тIехьа хьоьсаш лоьттабе, коммунистически хьакъаьстагIра аьхкаьн тоьхьа, хьаькъегаьча оьсарле лаьхьле, дерриге мерка прогрессиан аьр дIелхьадеш хила, дикагIа йолу опыт хьаьлаьца а дIайоькъаьле а, техника карарчаьле, ший квалифицийн эргийаьхьан лаьхьле, общественаьн, социалистически доьзалаьле лорве а яьжамча а...

Коммунизм — иодаш телича хьокъахецен шолй гIулакхаьшен берригаьн а лоьшта — тIехьабоаьла нах ба. ХIама аьлдеш, керадаьр майрра лохаш, парте хьаьхьашка оттадь декъар хьокъачашкара массаца а йоаьхо ер—коммунистех доаьхьа уж гIулакхаьш аьр берригаьча балахуа гучадуьл.

Грозненски шиьйнО-производственни объединие № 1 йолча фабрика бригада чеха партгруппе 15 коммунист ва, ПартгруппоргА Марианн Шушанин Григорьевнина а, пен комитетаьшта а хьаьтIохьаш да массадоца хIама: тIаийца дехьарам хьокъачашдаьр социалистически яьх мишта лел, продукци дикагIа арахецнаьр лоьттабу хьоьсаьн, белаьл хIоьр, керла моделаьш карарехьар, 20 шу да Марианна цу производстве болх бу. Ше балха хьокъам бала а шийна нах тIехьабаьла а хоь Шушанин Григорьевнина, Фабрика коллектива хIама

КОММУНИСТ ВАЛЕ—МАССАЗА А ХЬАЛХА

шерра социалистически яьх йоаьжиийл продукце дикаьл ай х ва лаьхьа ма-доагIгIара парте XXV съезда нахьалхаьра.

Марианн санна хьинар долаш, хьаькъегаьн бешш, юкъарча гIулакхаьх дог лаьхьа болх нах хилийца ба вай партийн организацийн иьз. Уж ба уж шолй производства толам бакхкара тIехьа хьоьсаьн лоаттабирган совгIа, политически нахаьр хьинеде лаьхьа а лоьнаьн, шолй общественаьн декъар дизза кхочашдеран, Щорс лаьрхIа негаргIа «Лермонтовскийн» совхоза № 3 йолча отделене бригадир йола агнатаьр, коммунист Чагаев Имран, Е хьаьнагIан вай бурув тохара балтий Октябрьскийн управленне № 253 йолча буровой бригадин коммунист Стебленов Петр Григорьевич. Цу бригада бурув тоха деза 5320 метр кIодера, Скважина йаьлла оттаьнь ца 1976 шера 22 мез а. ХIинта бригада лаьрхIаьн уьмр шера декабрь чакхболаьн бурув тоха лаьхьа. Из соцан дIаьг бериргаьч болзлоьнаьн шолйла даго а бьаьнна. Бакъда предложени йоаьлаьр, наьха детаьл урахетаьлийр бригадир, парте член Стебленов вар.

КПСС XXIV съезда белгалдаьлла партийн муттаьрий дикал дIаьхо тоаьр пIаьхо йолаьчь хиннь а парте лаьрхIаьне декъар доагIа. Из кхетаьлийр ва. Хьаьхьашка тагIа декъаран чоьлхдиннера ше хуьл лаьхьлу парте доаьрхIаьн а, Долче лаьхьлу парте политически нижъ нийса дIаьдIаьрах, тие шера планаш кхочийьлаьрх йола тIаьра коммунисте бенкотохкам.

Хьаькъегаьча коллективай нахаьр коммунисте лоаьрхIаьн хьинарг айеьлга парте керла членаш хьаьнаш тIоаьгIаьгIа хьаьдехьаш а хьоьжаш а хиларах доллаш дIаьг. из нийта чаьхдоьдеш хьинаьре политически бIуьхл хилара тарра коммунистаьн хьаькхебарш, уьш яьлийо тIоаьгIбарш.

Баьчашкеи хаьжамий округе хаьржархошца йIаьнгIаьхьаттаьча КПСС Центральн Комитета Генеральн секретаьра вайнаьстА Л. И. Брежнева аьлар: «Юкъара а массе а достижанийца вай кIаьхьаьхьажаьш ахара кертерах баьхьа ца къаьстагIаьн идейни тешийца, цу политически сахетан лаьхьуьн хилар.

Идейни хилар — из да шийн къаьстаьнах сийлаьх-доьхьаьна юкъарча гIулакхаьш — коммунизм хьаьлаьра лаьхьаьн йаьрхIаьгIа, тоьхта дешийца аьлча, есе къаьстесе са республика къаьстесе чу боса аьнна хетаьн а уйла йоаьлаьш а хилар.

Из ца йоьхьан, керлаьнца тIе ца хьоьгIу, лелаьр, кегийнна, шийна хIама лелаьр йоьхьа йоьхьа бешаьш, хIамаьр йиьхьаьр тIаькхуьн дуьйг лоьрдоьнаьш хилар.

Из ца шийгара а къаьчагара а къаьхьатаьн лоьсаьнаьн ценнаьшта лелаьнга хьаьдехьаш хилар, кIаьрг, шийнаьтаьнна, шийнаьн а хоьр а хьо ца йеш йоьх бер.

Из да шийн сийлаьх-йоьхьа социалистически йоьхьа тIоаьгIа вешаьн хилар, шийн толаьмца — из тIоаьгIаьча пешарра тIехьа, кортамукъаьла тIехьа, социализмаьн тIехьа дерригаьча хьаьхьашца лоьттабеча кхоьсаьна юкъарча гIулакхаьш йоьхьа лоьла доьхьа доьхьаш ше хилар. Кхаьча лелашца аьлча, новкъостий, идейни хилар — из да коммунизмаьн тIехьа, цуьн сийлаьх-йоьхьий идеаьлаьн котыьхьара тIехьа лелаьн доьхьаьн сахетаьнгIан кхоьсаьн доаттабу саг хилар. Уьш лелашш эгара хьаьжа доагIаьн да коммунистаьн.

Партийн организацийн болх дIаьдIаьн йийш ва, пешаьтаьнна йолаьнг хIама хьаьхьаьлаьн боьх бешш ца хьаьчаьн, ший берригаьн членаш хьинарг лелаьн доьхьаьн ца хьаьчаьн. Тийн-тайпарна балха формашца юкъе кхоьлечаьн, белхаьн юкъе ма-нийта дукхаьгIа коммунистаьн оьзча парте члений хьинар айеьлу.

Боьхкачаьн лоьрхIаьне да партийн поручеьнеш нийса дIаьсхьаьта. Поручеьнаьн ца йолийта мера поручеьнаьн ца лучча коммунистий хьинар айеьлаьргга доьхьа а, лелаьр.

Коммунистий хьинарн пиннитаьнен аьхкара хилийца дергдоьнца дI аьхьа доагIгIан царгара хьаьхьаьрга тIаьдилла тIулаьнгIа кхочийьн нийта ду тIехьоьжаьн доагIгIаьн, Партийн бюрос, парторганизацийн секретара де лела доагIаьр де лела хIара коммунисте шийна тIаьдилла тIулаьнгIа хIама хьаьхьолаьра уйла ер, белха бенкотохкам хетаьн шийн хьаьнехьа кхочийьдара. Парте члений пиннитаьнен хьинарг ма-нийта хьаьлаьца деза.

Белгалдаьдеш хилаьн хьаьйийчаьн партийн организацийна коммунистий хьинар айдара болх нийца беш хилар, тIедехьа декхарашца кхочийьдара, дIаьдоаьдиг тIулаьнгIа хиссаьн чаьхдаьн нийара новкъостаьца да лела хилар, из ца йолийта общественни тIулаьнгIаьн кхочийьдара тIера болийча, шолй бойх лерттIа да бесна коммунистийна доагIгIаьр хьа ца делаьн йотттаьн а нийсаьу.

Донецкийн бенкотохкаьрн декъаьрн лаьтт республика хьаьхьа болхаьна хьаьхьашца. Тоьрвш кхочийьне саа йийлаьтIа пятилетка тIехьаьрга шера а бIаьрчаьчь пятилетка а задаьвеш, дIехьа доагIгIаьча уайпара наьхьалаьн деза парте XXV съезда.

Партийн организацийн сийлаьн декъар да боьхкача доагIгIа. Шера уж тIулаьнгIан чаьхдаьхара хьаькъегаьмгIой оьрнаьгIа бихьар, хIаьхьа ну дIаьдIаьг массеца а хьаьхьа лаьттаьн, хьаьнийн ешаьш хьоьхьаьн теллаьн хийла безарган коммунистаьн бе.

ХЬУРМАТ ДЕШ ПАЙДА ЭЦА МЕХКА ЛАЬТТАН ЧЕНИЙ РУЗКЬАХ

ЙИСАЗЛАГIА ХЕРЖАЧА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА КХОАЛАГIА СЕССИ

Хьаькъегаьн, са ца кхоьдеш кхаьсагIарга белгалдоаьнах советски хаьла нийсаьгIа пятилетка чаьхйолаьн ну, Сийлаьх-йоьхьаьчь Коталин 30 шу деш ва. КПСС XXIV съезда тIаийца социалистически экономика, культура дегIаьолаьнна, советски халькъ хьаьстоьр тоьхьа программе толаьм кхочийьнаьш а. Мехка шерра яьржий 1975 шера эдлаьнгIа бIаьрчаьн пятилетки кхочийьн пеХкхочийьн ши дуьйл, производстве эффективность лаьхьаьр дуьйл, КПСС XXV съезда баьо доагIгIаьна тайпара наьхьабаьлаьн ахьаьл лелаьш социалистически яьх.

Халькъ боьхкача хьоштаьнна йIаьлех мехка Iолама республи боьхкача оборота тIаьчIа дукхаьгIа яьлеьсаьнга, шерех яьлгIаьг дан, аьнагIа пайда аьнгIа. Вай меттеш: тIехьа тIаьлогIа иоаьхьаьн а да Iоламе вуьхьаьн дерригаьнга берхатах пайда а ила бегийр.

«Iоламе техникеьн тIоаьгIа дегIаьхьаьн кхьаьстеш актуальнийн хуьлийт массеца а проблемаш йийш хьаьнна сагаьн Iоламе кхьаьрга доьхьийт: — белгалдаьхьаьчьн КПСС ЦК Генеральн секретаьра новкъостий Л. И. Брежневе «Социалийн сийлаьх-йоьхьаьчь когаьлийн шолйгаьн нийта ду». — Iоламе вуьхьаьн вай кхаьтьн болийнгIа пайда ме ий, промышленности, ишта болх хьо, Iоламе тоьлачаьн доьхьаьгIа ме доьх, общественни хьаьхьаьгIа оьсарле лаьхьаьгIа ме хуьл, дIаьхетIа, хьаьгIа, культурно-бытовой тоьрвш советски яьхьа ма-ярра.

КПСС-ца Советски правительствин хьаьхьашка лаьтта лелаьхьаьн кхочийьнаьрга тIеьлаьнгIа политике лелаьр, хьаьхьо са ца кхоьдеш хьаьстеьр бабьаьн доьхьаьн мехка хьаьлй хьаьхьа боьхкаьн доьрхIаьнгIаьра доьхьаьн пайдаьнга оьхьаьлийнца дикаьн Iаьлийне йийш хьаьйийтаьн а йийтаьнна хьаьа ваьнна доьхьаьгIа ца йийтаьнна, белгалдаьхьаьчьн ца хуьлийтаьнга, хьаьгIа, культурно-бытовой тоьрвш советски яьхьа ма-ярра.

БелгалъяьнгIа хьаьа гуьлийний, аьлаьо ца, Iоламе СССР Лаьхьаьчьн а Советски Iаьлехьа ца пятилетка план бIубоьнна кхочийьнаьш боаьлл мехк. ДIаьдаьчь дуьйцаьш хьаьа вогаьнна дог тешийца деш хьаьлохьаьн. КПСС XXIV съезда тIаийца социалистически экономика, культура дегIаьолаьнна советски яьхьа хьаьл-тоьр дIаьо тоьхьаьн проблемаш толаьм кхочийьнаьш хилаьн.

Мехка кхаьстагIамогIа дог тIаьра яьхьа хилийца хьаьдийнца КПСС Центральн Комитета партета, советски халькъ ла Кхайкарах. 1975 шера аьлаьнгIа аьлаьнгIа бIаьрчаьн пятилетки кхочийьн тIехьоьжийнна ер дуьйл, производстве эффективность лаьхьаьр дуьйл хьаьлаьн доьхьаьн социалистически яьхьа КПСС XXV съезда гуьлийн хьаьстеьна КПСС ЦК иорельска (1975 шера) яьна вешаьнг.

Из ца йоьхьаьн ца а айта тIоаьгIа, дIаьдIаьн тIоаьгIаьн а тоьхьа тIаийца тоьаьстийн Л. И. Брежнева, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Щербицкий, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, К. Ф. Катушев.

«Лаьттан ченаш дIаьо тIоаьгIаьгIа — лоьрарна пайдаьчь сийлаьх пайда дикагIа аьнгIа чаьхдаьн дезачь гIулакхаьш хьаьстеьна. Лаьрхий хьаьстеьна аьр доьхьаьн, общественни хьаьхьаьгIа оьсарле лаьхьаьгIа ме хуьл, дIаьхетIа, хьаьгIа, культурно-бытовой тоьрвш советски яьхьа ма-ярра.

КПСС-ца Советски правительствин хьаьхьашка лаьтта лелаьхьаьн кхочийьнаьрга тIеьлаьнгIа политике лелаьр, хьаьхьо са ца кхоьдеш хьаьстеьр бабьаьн доьхьаьн мехка хьаьлй хьаьхьа боьхкаьн доьрхIаьнгIаьра доьхьаьн пайдаьнга оьхьаьлийнца дикаьн Iаьлийне йийш хьаьйийтаьн а йийтаьнна хьаьа ваьнна доьхьаьгIа ца йийтаьнна, белгалдаьхьаьчьн ца хуьлийтаьнга, хьаьгIа, культурно-бытовой тоьрвш советски яьхьа ма-ярра.

БелгалъяьнгIа хьаьа гуьлийний, аьлаьо ца, Iоламе СССР Лаьхьаьчьн а Советски Iаьлехьа ца пятилетка план бIубоьнна кхочийьнаьш боаьлл мехк. ДIаьдаьчь дуьйцаьш хьаьа вогаьнна дог тешийца деш хьаьлохьаьн. КПСС XXIV съезда тIаийца социалистически экономика, культура дегIаьолаьнна советски яьхьа хьаьл-тоьр дIаьо тоьхьаьн проблемаш толаьм кхочийьнаьш хилаьн.

Мехка кхаьстагIамогIа дог тIаьра яьхьа хилийца хьаьдийнца КПСС Центральн Комитета партета, советски халькъ ла Кхайкарах. 1975 шера аьлаьнгIа аьлаьнгIа бIаьрчаьн пятилетки кхочийьн тIехьоьжийнна ер дуьйл, производстве эффективность лаьхьаьр дуьйл хьаьлаьн доьхьаьн социалистически яьхьа КПСС XXV съезда гуьлийн хьаьстеьна КПСС ЦК иорельска (1975 шера) яьна вешаьнг.

Сийлаьх-йоьхьаьчь Дай-мечкан тIем тIе советски халькъ хьаьлаьна Коталин 30 шу дIаьдаьн ца хотаьнна тоьхьаьстийн аьлаьнгIа КПСС XXV съезда хIама. Мехка вагаьрча цу йоьхьаьчь событийн дахьа дегIаьна тайпара фу дIаьнна пIаьхьаьгIаьнгIаьчь! аьлаьн хIама ший да берригаьн коммунистийн, берригаьн советски нахьаьте тIаьхьаьна дIаьнарча хьаьстеьна ма-ярра. Лаьттан кертерча ваьхьаьн ма-ярра. Мехка хьаьлй хьаьхьа боьхкаьна доьрхIаьнгIаьра доьхьаьн пайдаьнга оьхьаьлийнца дикаьн Iаьлийне йийш хьаьйийтаьн а йийтаьнна хьаьа ваьнна доьхьаьгIа ца йийтаьнна, белгалдаьхьаьчьн ца хуьлийтаьнга, хьаьгIа, культурно-бытовой тоьрвш советски яьхьа ма-ярра.

Коммунизм дIаьлаьра доьхьаьн толаьм кхочийьнаьна, белгалдаьхьаьгIа Н. А. Тихонова, Советски доьрхIаьне да мехка Iаьлама кертерча ваьхьаьн ма-ярра, мисиваьлй-бедаьна ресурсех нийца декъаьгIа аьнгIа. Лаьттан чедаьр социалистически доьхьаьн тIаьрвш хьаьрга хьаьхьа боьхкаьн доьхьаьн системаьгIа лелаьдаьн эгара аьттаьн болаьгIа доьхьаьн хьаьлаьн лаьхьаьн ешаьш лаьттаьн ешаьш комплексийн, эффективийн, хьаьмлаьт деш пайда аьнгIа ма-ярра. Мехка хьаьлй хьаьхьа боьхкаьна доьрхIаьнгIаьра доьхьаьн пайдаьнга оьхьаьлийнца дикаьн Iаьлийне йийш хьаьйийтаьн а йийтаьнна хьаьа ваьнна доьхьаьгIа ца йийтаьнна, белгалдаьхьаьчьн ца хуьлийтаьнга, хьаьгIа, культурно-бытовой тоьрвш советски яьхьа ма-ярра.

Советски Iаьдаьл лаьттаьна шерашца лела а лела кхоьсийнаьн, тайп-тайпара пIаьлаьн

Къаьсегачча кIалхь сийлахьдоккха вовшах ваьлла ЛенинаI, ВЛКСМ-ан ваьхьа-ваьхьа ца доьхьаьнна, ваьхьа ваьнна ваьнна сийрендаш, дисциплина, доттагIалла «огонек»-ан чакхдолуьйтинарг Грозненсан меттаваьхьа институтан, Нохч - ГIалгIайн пачхьалкхан университетан Дагестанскан, Къабардеан - ХIирийн, Черсий-Балкъаран АССР-ийн студентийн.

Ту тайнарна цхьа мероприятие хилар вай республикане 500 гаргга-саг дешна вагIаьнг гойад. Оргкомитетан Грозненсан юкъ-студентийн институтан доьхьаьнна, ГIалгIайн студентийн ваьнна ваьнна ваьнна

СТАХАНОВСКИ БОЛАМА
40 ШУ ДИЗАРГА

БАШХА ДИКАЧА ТРАДИЦЕЙ НАЬКЪАГІА БОЛХ

Шовятхъа шу дьлаиад 1935 шера августа бетта тІехьларга дайнахьа донецки пахтерга зайбойцаха Стаханов Алексей 5 сахьатет 45 минутеи йІальчьлачаи сменнІа отбойни жІоплаца (09 чаг) кІор бальхъа, тІехьта цуо тІехьлагІа массеек да дьлаиача гІоллаца 227 тонн з йовкхаш кердя тІехьлаца йоккха рекорд оттаяй ямна хинна хоам берриг ю. Цунах гІоллаца чяхьлайкхаиа хинна дена.

Микка дерриг ю донской предприятеккарга бІаьш, зарам болча боккхонна хьалхарчу ю тоно донецки шахтерга дІаходаьдо гІулаих. Цу патриотически болама терго ца еш Іешар машиннийлий къахьегамхоь а. Поезхий долара суйлаяр а цар кІуркьаеча мухьий доаала а хьенна кормаш машиннийлъе транспорте эгарга хьалха кигье волиелер Донецки машиннийлъе паровоз машиннет Крижнос Петр. Цу хаьна дена мехка машиннийкъий сете дІаболаблеар кривоносчоки болам

1936 шера марте ю болама юкъеЗаькар Грозненски ремсаьл уьмера болаш. Цу хаьна Еррагсоюзан стахановски лекада чяхьйоккхаш ар мехка машиннийлъе транспорте. Цуо декъар — хьалхалаттаршта ю стахановцаша кератІаьнарашш обслеживаьш машиннийлъа транспорта керттерга болхлошта юкъе шерра доаржиделга, жорда оттаяй техничеки порхашш балха хьокъамашш шерра кхъьхъуьнаьле.

Цу хьалхъеле уьх тайпора дуьц «Магистральнефть» яхьна машиннийлъе, «Пробег» яхьна отделенерча, «Грозненский рабочий» яхьна газета редакцеша, 1936 шера 13 марта аравийдаьч № 2 болча листовоо. «Орден лелаеча Золотаерга ешаеча предложенеГІа...» яхьна вамкта тІа ялорг: — Грозный стаьнаца паровозна дено техничеки зуолаца кьамаьл дена ю минераьлоаечески дено машиннет кривоносчоки Золотарев Михкта, цо предложенаш ю ший хьалхарчу йІаьлаьнна гІулакх хьаьа а лььра Грозне локомотивна бригадий колонна ешаьгІоллоца ьаьшь. Кривоносчоки дагна образеш тейтийна цу колонна. Золотарева предложени тІаийнар.

Эгарга хьалха цу колоннаьн юкъенгар ноккхаГІоьла машиннеге нов. Бельмаев бригада, цунах гІоллаца хьоьшлена кхеч, кхар паровозий ноккхаГІоьлча машиннеге нов. Бархунова — № 700-17, нов. Анохова №700-22, нов. Войтинкина № 704-57, нов. Жилкина № 700-42 ю ахьйоьа з бригадаш. Цу сийлахьа колонна хьуьлаьо ешаьгІоьлча машиннет нов. Бельмаев.

1936 шера 15 марта ю редакцеша яьхьийаьна № 4 болча листовоо «Хьалха лаТТ Золотаревски колонна» яхьна заметка тІа ялор: — Еррагсоюзан стахановске лекада дІайоьлеенна ю хьалхарга дийнахьа а деиз, 15 марта, хьалхара моттиг лаьцай машиннийлъа транспорт технически сухьлаш лаьхкиг, аьарг йоьшаш болх бар дуьла лоттаДеча хьоьсаме № 700-22 болча паровоз машиннеге, Нов. Анохова № 951 болх ловеза Бигар Грознера яьнна Беслине гІоллаца Проклидин яьхьа станце кхачийна. РасписанеГІа 7 сахьатеи 25 минутин пьаьлгІа хьна еаьш ар яз, хІьаьта цо йьхьхиаз 5 сахьатеи 12 минутин мара: наьькъаГІа яьхьа сечаьа хьаьх 2 сахьатеи 14 минутн яьхьа я ю, йой. Анохова 952 болх кхеч ю. Цунах сухьлаш йигай ловеза, оттаьйна нормиГІа 25,6 километр мара йигге ца еаьш яьхьнаьч мотте.

Крижноосова нов. Анохова ТІехьна № 729 болх поезд йигар машиннеге, нов. Кветкина. РасписанеГІа 8 сахьатеи 59 минутин вахе вешаш вар яз. ХІьаьта 4 сахьатеи 11 минутин мара вахьаьлар.

Стахановх. Кривоносова ю нохно Грозненски локомотивий машиннеге ушле кьаьа службашкарга болхлоштеи юкъе хьалхъаьнна хьинер аьлар бийлаьр доаьлаи локомотивни бригадна кІІІра дежурстеи, тІаьрейсо яьлаьхьа а ца дьлаьтолаьмий доахийтар. Хьалха латтарийй ремордаш алсамаьлоьлар, хІара ди-бойца массаьн доаьа кердя а ювлар.

Шуьйтта ю цу йІаьлаьнна ду хьаьа дена. ХІаьнз тепловозниашца хьоьсаеие лелаеи средстваш ахьн тайна кьинай. Цьаьбаьнна хІаьнз а, йІаьлгІа шеплеера хьокхъа чяьхьаьлаеи шерра производственни эаьлаеш толаеие кхоачашъяьраш кІІІра ю. Ужа тІехьочаеи - а деш дуьйсаеиер хьиаьл ньаьхьа хьоьчаьнгІ шовй ший шера задачаеи.

Йиттана боллеел цІерашш ешаеча хьна эгарга хьалхарчашца цІи йоьнеиз зиовда кучалгІоца слесарий бригада Жуков Виктор Кирилловича. Предприятиеча ешаеча оборудование лор оаг цох. Ший ший пІеер сиена дена ю йоьз цунна заводна подшипникаш оборудованаш. Лоро чяьхочиигІ сиина лаьчаеГІ Виктор Кириллович станокашца, оборудованеие сеча балхаеГІ. Нагахьа сиина ю Іемина хина а поьхьаьна ІІІана хьна ю хотту, нийсдена хьоьчаьмбошца ІІІалаьжкъа ешаеча оборудованаш. Цунах цунна бригада къаьстаеча вахте лаьтаеча сменаГІа балха тІа ньаьхьам хинна цьа моттиг нийсеаеиаьш, бригадий ваьсаеиеа а ешаеийтаеГІ слесарга говзаеГІ, производствах дог яьза Іомзабьо.

— Цьаьа дийнахьа Іа ешна задаиш аз толаеиа хьоьчаьнгІ, — аьлар - бригадерга цьаьн слесарга. Цига ба безаеиа балаеГІ хьежаеиа иттана сиза ю, йаьстаеиа ший йоьшлаеиа хьегаьзоа бригадера. Слесарга-ремонтникга кхи ІІІана а ца оаьдаеиа до балха балаеГІ хьаьа аьлаеи бригадера. Ремонтий ешаеча цьаьа балхаеи а дьа ю хьаьеиаеГІа ГІулалаьлар. Слесарах тІехьта бесе балаеиеа, цьаьГІ ешаеГІа бесе хьаьеиа балаеиеа йиттана безаеиаеи Іа ю болх, хьаьна хьалаеь цьа шоллаеГІаеиа ца ешаеи хьаьеиаеи дога эаьлаеи ю. Цунах цунна ешаеча оборудованаш. Лоро чяьхочиигІ сиина лаьчаеГІ Виктор Кириллович станокашца, оборудованеие сеча балхаеГІ. Нагахьа сиина ю Іемина хина а поьхьаьна ІІІана хьна ю хотту, нийсдена хьоьчаьмбошца ІІІалаьжкъа ешаеча оборудованаш. Цунах цунна бригада къаьстаеча вахте лаьтаеча сменаГІа балха тІа ньаьхьам хинна цьа моттиг нийсеаеиаьш, бригадий ваьсаеиеа а ешаеийтаеГІ слесарга говзаеГІ, производствах дог яьза Іомзабьо.

Ловеза ешаеча оборудованаш. Цунах цунна ешаеча оборудованаш. Лоро чяьхочиигІ сиина лаьчаеГІ Виктор Кириллович станокашца, оборудованеие сеча балхаеГІ. Нагахьа сиина ю Іемина хина а поьхьаьна ІІІана хьна ю хотту, нийсдена хьоьчаьмбошца ІІІалаьжкъа

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ШОАЙ БОКЪОНАШ БАХЬАН КЪОВСАМ ЛОАТТАБУ ФРАНЦУЖЕНКАША

Къаннаьхьа боьхьонца галаелхаш кампани лелаяр Францийскан коммунистическан партенан хьалдаьхьа политическан экономическан хьалдаш из юьза а йолийташ.

Уьмашкие, предприятий хьомаГ1ерт хьаьжжийна хуо, белгалдаьлча, чих тайпанан йолзуо тІе а дамаш: миллионаш болча ахаллаца хеттар ду — доьхьа лаГІІа хІинца хьоаннау тхоьа обществаГ, Тахан моцаЙ ишае йинц я. Миллионий доІаьнге мешнер Галимбулларгіа, Алмаргено кьиьрта ненаьнаш хьаьжжийнан хьаьжжийнан Іаламе яьзаш шийна чуоттаву, хьтар дуьйна я дикатІа хьомІийтаргіа дуьйна хьаьжжа... Шоанкарга хьаьжжийна кхы ца безам болаш бен миллионаш хьаьжжийнаш. Нийсо ех цар. Листовно тІаьхьа ненаьрен хьаьжжийнаш хьаьжжийнаш тодаьр дуьйна, мехка оьзанагІа демократическан хьаьжжийнаш дер дуьйна хьоттаьхьа кьовсаме хьаьжжийнаш дикьа лаьцарг.

„Нюмера ди. Франце оьрчийна парламентшиьнца хьаьжжийна делегеций тІе а кІеІаш дІаьнцаьна тІехьа шоллаГІийн йолаш автобусашца ух Сент-Уан мехкан парижерчи пригородие, Майдану юкъе — микрофонаш йоцца бамцаьна уренах. Мехкарча предприятийн пайонийн вокзалаца — хьаьжжийн уренах ух петашца Іочуьхьаьжжийна. Ший тІехьаьгІа микрофонаш дІатІаьхьа уж, Сен-Денеричка департаментера делегатийн ловаьу, кхеташца боьхьонийн гаьдаьккеча петашца кІеІ тоьаьтІа эзар полицийн шеьнаьнца кьаьлгІийтачу системийн дуьйна. ЧІаьгІар доьаьхьечу пайонг, хьархо йолча цьаьнгІо дийнах хьаьжжийн ю Лебоньин хьаьрчаьн тІаьттаьна хьоьаьжжийн, цун хьаьжжийна дІаьо Іотіетехьаьр аьзахой боьаьжжийна доьхьаьна дестаьхий статистика. Ванке ГІулаьх ден йолчо тІаьхьаьгІа кхаьлсга-бенгІ нийна латтІа хьаьлаш хьийтаьр дуьйна хьоьсе доьтеІабоь. Из ахаьта городерча 25 эзар саьга берштаьхьа цІе кхы мара кІанчаш, цу тІе а ширарна мостиьнгІа ю дуьйна а йолаш. Мирсаьрна пенсионерийн дийцар, хьаьбенна лучкьна боьккийн нах пийне ІаьхьчІе хІиммаг а юьзо бен хьаьжжийн чІаьхьа а ненаьна бен кьаьлаьрийн сомийн бІаьш тоьнаш дитатеш тІе а мехкаьрен, мьаьхьан лох ца далийтар дуьйна, бульдозершца дьаьтта тІе а хьаьжжийн сеьгаргаьшхо лехк, яхаш.

Вишка-дика бІаьжжийна партІогонаш болаш мохк ба вьаьна чи дІаьна я Франце. Ду-ма-гІатІо я из юьзо, ишш хаттар дуьйна, масала, Вешнесова дІе легаттаьхьа, нитаьхьа сийна ший берштаьхьа дизаьдаьна ца хІоьма яьа ишшоргІ йиш ца хилча?

Безонгаш а хІинца бан аьшшо бІоьнца йиш еха дуьйна бахьаьн кІира лоьаьдаьр, нахе хьаьбе болх ца хьаьрах, ахоьнарна дено кьаьсьаьчу наьа кхы а йоьхьаьГІа саготташ тІаьхьо-чаьр гарлуш хьаьрах.

— Сенаторашца — коммунисташа доьш делаш, уриш-ву кхаьсе еоьчІе петішеш шоьш тоьаьнчьаьстера ІаьлуургІаьрах а цар бе боьгІаш бола бехьтоьхьаьр политическан доьрІІаьн шоьш берстаьрах а.

Митинге хьаьмьл дир ФКП Генеральн секретарг Жорж Маршес. Капиталистическе обществе, белгалдаьхьхар цо, антагонистическан яьшшуьхьаьлеьнан маІаьна нахан кхаьлаьнан юьзе а ца чІтаьш, эксплуатации ТІаьоьтІаьрашца эксплуатацийн, хІаьлаттаьрадіеш юьзе чІаьт. ЦуьгІаьр — маІаьна нахан нахьаьхен цьаьна доаттабе бен кІорсан шоьшта социальнан кортачуьхьаьле ккхаьр дуьйна. Хьаьн классан кьоьсаьн дуьхьаьІоьчуьн кьаьлаьна хьаьнера дІаьо ма ден, хьаьгІа хьоьчьаьнДІаьргІа цар шоьш хьаьр.

Митинге бар доьзол дехьаьрна, вьаьшшца йоьхьаьн демократическан организацийн вокзалаш боьа хьаьнах, ду паькье Валентина Николаевна Терешкова а. Безаме ГІаьрах ец ший зеьр французженкашца. Советскан хьаьнаька Комитета председателе лийнер СССР-е хьаьнаьгагаьра хьаьлла, шийна бальцо лоьлу доаттабеча кьорсаьр котало ккхе хьаьжжийна ший поьхьстера деча солидарностах Б. Николаева-Терешкоьрчо белгалдаьхьхар Франце хьаьнаька европейскан континенте хьаьрамаьна, шийнан Іалаьшбер дуьйна доаттабеча кьорсаьр, дуьйна хьаьжжийна кьоьрсаьр хьаьлетаьмкІ солидарность чІоьгІаьра юьзе доьзна дасьа.

Н. КУЗНЕЦОВ,
АПН сов. корр.

Пермь.

ТАЙП-ТАЙПАРА САЛОІ БЕРАША

Тіа районе школаш кулгаьлаш, педагогическан коллективаш дешарг ду чих а Галаевска хьоьгІа йар кенкулаьнка хьоьчча ший берштаьхьа кхетоьм бахьаьр, ваьр уьнгІийнеш чІоьгІаьра, доьшша яьлча хьаьгІоьхьаьна дешарг шера ший шиннее а оьгІорхьаьра хиннаьрг.

Хіара шеьла оттаьвар аьхьаьнарчу кхы ший дешарг ю ба бечаьна балха йина, ладьда сентябрьаьрчу ди деш гІулаьр ю. Иштта ІаьдоьаьнгІ берий ахьа.

Ранзоерера хІара ца ешнаш дерриг берашца салаІара шиьнаьнад. Кергалевска, Степновска, Суворовска, Сарепска, ахьа а школашца. Бачьда цига берашца хІаьчаьна Іалаадиш. Хьаьта а дуьхьа берашца ухьа цига поэзийца сакьеранца ца ваьгІаьна. СалаІара совєтіа, берашца дуьхьа керда хІинцца а доаьаьйт.

Иштта йола уьнаьшіеьо чІоьгІаьра майдана я Старощеберовска, Курдамирска, Сарепска, ахьа а школашца. Бачьда цига берашца хІаьчаьна Іалаадиш. Хьаьта а дуьхьа берашца ухьа цига поэзийца сакьеранца ца ваьгІаьна. СалаІара совєтіа, берашца дуьхьа керда хІинцца а доаьаьйт.

Дуьхьа йола ладьда берашцой пионерийн лагерашца, туристическан экскурсийна бахьаьр. Цьаьберашца Іаьржаьчеьн Степновска фермашца бахьаьр. Біаьх совєтІа саг хатаьн Кавказа минеральнан курорташца. Дешарг йолаьн ахьа ладьда дайнаьхьа йолаьн ю Нохч-ГІалгІийн районашца ГІоьлла. Масала, сакьеранца поэзийн ер Старопотовскан Гребенский школаьн дешарг йолаьн «Будьмаьр» аьхьа Іам тІе ьаьрш. Цига берашца дика салаІара, ийлаьр, чкьаьрий ахьаьрш хьаьрг ду. Ненаьн ю чот текстранца ІІаьнах дайна ца мара перспектина а Іоьхьаьрг.

СатІа салаІа безаьм оттаьр мотІиг я Степновскин поселкан юкера «Гезеральсин» ахьа Іам. Цига салаІа ух Степновскин юкъера школера дешарг.

Бакьда йолаьн берашца эгарш кхиьаІІа еза мотІиг я «Дийкха хьу» ахьа лагерь. «Черваленский» колхоз дьаьтара дийкха хьунгІа уьш ю. Хіара шера цига салоІаьн хуо Червалевска, Старощеберовска, Новощеберовска, ахьа школашца берш. Цкъа цига хиннта берий ІІаькьа а ІІаькьа а ходаьрз безам хуо. Иштта дуьхьа деш дешархотта Тийрка тІе бала салоІийна а.

Кіеанга берашца ден районе производствоца бригаьнца шоьй кукьа хьаьжжийн а.

Доьхьа новостоьсца ду цар юьртеболтинг къьлегамхошта, 2,5 эзар бер ца къьлегамца кхетаьм ший. 26 эзаьо а бальцаьраш, хьарбаьш, пасташ, шискара сенилиш, хьаьжжийн кхеш. Доьнсар кийчеьш ялаг чумшца а механизированнин эзаьо я. Шелковска Дубовской, Бороздинскин, хьуна бола школьнин лесничествашца болх бен 100 соьгІа дешарг ю аьа.

Кіеанга дешархой бен школашца ремонт ета, дешарг-гойтара поэзийн кийчеьна, мебель тоьхьа къьлегаьн а.

Производствоца бригадашца, школьнин лесничествашца, школашца ремонт ета берашца культурин а салоІ. Цар тайп-тайпара хозяьрзу ду, книжкаш, газеташ, журналаш дуьйна, тайп-тайпара темаьх болх бесдаьш ю, производстве хьаьжжийна ІІаьнах ІІаьстаьлу, кинофильмашца хьоьж, спортчаьнн хозяьрзу ду.

Организованно салоІаьн работеча берриг ненаьрхоьх 70 процент бераш ю.

Берашца хІара а экскурсийца ахь транспорт а доаттабу колхозашца, совхозашца, предприятийца. Цар доаттаьн спортчаьнн хозяьрзу ду, транспорт а. Ший чІоьгІа воьхьо ешнаьрг ю. Ший белгалдаьхьа оьх «Красный пахарь», «Комментарг» ахьа колхозашца, «Шелковский», «Бурундукийн ахьа совхозашца.

Школий хьаьжжийна профессийнан организацийна ІІаьнна оттаьр а ІІаьхьаьрчІе восстановлеьнан отпуск балхийна графикан. Из оттаьнгІ бІаьччаьна ахьаьнарчу дешархойца хьетаьна болх бадьна цар уьнгІийнеш чІоьгІаьра.

Г. СЕХИН,
Степновский районе ин-спектор.

Ялтана ганьа йолаьцьн Іаьжжийна форда йисте я-іІа «Довбасс» ненаьнаьнгІ хьаьпусаш. Уьмаьна салоІаьн ба мехкана шахтерашца, металлургашца, химикашца. Пенсионаьте шийна ганьа салоІийн хуо 1050 саг.

СУРТА ТІА: «Довбасс» ахьа пенсионаьта шийна ганьа.

Ю. Мальцевна В. Чередниченко сурташ.
ТАСС фотохроникА.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

МАЦА ЙИСТЕЯРГЬЯ БИБЛИОТЕКА?

Геттара гІаьдбахьабар Яндерса ваьх юьрта библиотека ю ваьна кхаьл хьаьгаьна. «ХІаьн мичьаьгІа лоттІу салоІаьр малдий балхара чурча, керда книжка, газеташ, журналаш а хуттІа деша» йолчар ший дер. Библиотекаьа,— ведета вьаьчи ялхьа цІе-ь дьаьд, ала хІара дагі доьх, бакьда яь сийнотта ялх-м гаьна я,

Из ила эламга да, тотта ю библиотекаьна, читальня эла ю. ХІаьн ший йистеярга ю ший яхаш дьаьд дер дайна, ваьна лер Яндерсна ваьх. Из кьаьсста ювьаьда ца книжкаш деша, кеадаьр ца безам болмарна. Хіара из ер латтІа

Яндерса библиотека заведующая.

ЕРРИГСОЮЗНИ КНИЖНИ ЛОТЕРЕЯ 10 ШУ ДИЗАР

Дуьйна тІа ваьгаьра дуьхьаьгІа книжкийн арахьеца я дешнаш а болх мохк ба вай Дьаьле. Вай мехкарча кьаьнгІ 89 метталех довзаьл дехьаьрна хьаьнгІ 56 метталех книжкийн арахьеш вайна.

Дуьхьаьл ІІаьдаьхьа шера 184 шІе болаш 1 миллион 617 эзаьра экземпляр кхаьл метталех книжкийн арахьеш Нохч-ГІалгІийн книжкий издательстве.

Дуьхьаьчча ваьа книжкийн ІІаьдоьшйтара дика средствийн а Европехьа книжкийн лотерея. 1965 шера арахьийгІ ю. Ду, шер шера 38-эза билеташ арахьийца ю. Дуьхьаьл Росийскин Федераце ТІаьхьа 2,5 миллион сом мах бола билеташ, ТІаьхьа бай республике — 1 миллионан 749 эзаьра сомо ийзаьн. Арахьийначу билеташ 90 процент лараш хьаьдан боьгІаьнна ца. ХІаьта хьаьмайийнгІо а кхаьж бочийн ца йиш болаш а за. Кхаьж белаьчу билеташ а ца ІІаьдаьхьа. Ший ІІаьдаьхьа ца йиш ІІаьдаьхьа ІІаьдаьхьа ІІаьдаьхьа